

BURSALI ÂŞIK HALİL

HASAN EREN

XVII. yüzyılda yaşayan Âşık Halil adlı bir saz şairimizin bulunduğunu bildiren ve eserlerini tanıtan Sadettin Nüzhet Ergun olmuştur.¹ Ergun, onun yaşadığı zamanı tayin ettiği gibi, iki koşma ve iki semaîsini de vermişti. Bu koşma ve semaîlerin ilk dörtlüklerini aşağıya sırasıyla alıyoruz:

1.

Gine bir padişah âdil olunca
Hürmetin etmeğe kul incinir mi
Taş taşa dokunur aşkın elinden
Çıkılıp² akmağa sel incinir mi

2.

Can bülbülüm cüdâ düştüm gülümden
Zârından bezmedik dağlar mı kaldı
Âhu gözlü yârim senin elinden
Ş kâyet etmedik beyler mi kaldı³

3.

Ey efendim hasretinden
Ah edip ağlar gezerim
Gece gündüz firkatinden
Sinemi dağlar gezerim

4.

Haktan inayet olunca
Kulun etmez melil derler
İsmin diline alınca
Şeytan olur zelil derler

M. Fuad Köprülü, Türk Sazşairleri (İstanbul, 1940. 121 – 122 s., 2. bas. Ankara, 1962. 174. s.) adlı eserinde, Ergun'un bu yazısına dayanarak, Âşık

1 Sadettin Nüzhet Ergun, Bursalı Âşık Halil: Ülkü VIII (1936), 123-124. s.

2 F. A. Tansel (T. T. K. Belleten XXXVI, 148) bu kelimeyi *çalkanıp* diye düzeltmiştir.

3 Müjgân Cunbur, Başakların Sesi. Türk Halk Şairleri Eserleri ve Hayatları (Ankara, 1968) adlı kitabında (235-237. s.) Âşık Halil'in bu koşmasını XVIII. yüzyılda yetişen Âşık Halil'e isnat etmiştir.

Halil üzerine bilgi vermiş, Ergun'un yaydığı 2 numaralı koşmayı da şiirlerine örnek olarak seçmiştir.

Ergun'dan birkaç yıl sonra, Eşref Ertekin⁴ Âşık Halil'in

Gördüm Cezâyirli neler demiştir
Vermeziz oğlunu bilsün ol kâfir
Biz anı gönderdik Sultan Ahmed'e
Kara haberlerin alsun ol kâfir

dörtlüğü ile başlayan bir şiirini daha yaymıştır.

Fevziye Abdullah Tansel de 1968'de çıkan bir yazısında Bursalı Âşık Halil üzerinde durmuştur.⁵ Tansel, yazısının Bursalı Âşık Halil ve bilinmeyen bir şiiri adlı I. bölümünde (281-285. s.), Halil ve eserleri üzerine bilgi verdikten sonra, Kuroğlu, Kâtibî, Üsküdarî, Keşfi, Safaî, Geda Ahmed, Osman, Şahin, Kuloğlu, Kâmil (Kâmili) ve Mustafa gibi saz şairlerinin eserlerini içine alan bir cönkte onun güzel bir *türkü*'sünü bulduğunu bildirmiştir. Yazar, yazısının sonunda Halil'in

Şu fenâ dünyâya geldim geledi
Gurbetlikte kalduğuma ağlarım
Sen garibsin deyu kimse bilmez halimi
Düşmanların güldüğüne ağlarım

dörtlüğü ile başlayan bu yeni şiirini de vermiştir.

Son olarak, Tansel, 1972'de çıkan bir yazısında⁶ Bursalı Âşık Halil üzerinde tekrar durmuştur. Yazısının XVII. Asır Sazşairlerinden Bursalı Âşık Halil adlı I. bölümünde (145-153. s.), yazar, Âşık Halil'in yaşamı ve eserleri üzerine bilgi verdikten sonra, onun yukarıda sözü geçen yeni şiirini de vermiştir. Halil'in bu şiirini olduğu gibi ahyoruz:

Şu fenâ dünyâya geldim geledi
Gurbetlikte kalduğuma ağlarım
Sen garibsin (deyu) kimse bilmez halimi
Düşmanların güldüğüne ağlarım
İnanman dünyânın sonu virandır
Zevkin edenlere bu gün bayramdır
Çağı geçmişlere o bir devrandır
Genç yaşında ölenlere ağlarım

4 Eşref Ertekin, Cönklerden derlemeler: Çorumlu 20. sayı (1940), 23-27. s.

5 Fevziye Abdullah Tansel, XVII. asır sazşairleri hakkında notlar: Türk Kültürü VI, 281-288. s.

6 F. A. Tansel, Halil Adlı İki Sazşairimiz Hakkında Elde Ettiğimiz Yeni Bilgiler ve Yeni Şiirler: T. T. K. Belleten XXXVI, 145-167. s.

Ben kimsenin sevdiğini almadım
Engel olub arasma girmedim
Ben düşmanı dilim ile bölmedim
Doğruluğ(u)mula bulduğuma ağlarım

Ben küheylan ata binüb eştirdim
Eştirüb de karlı dağlar aştırdım
Herca'î güzele gönül düşürdüm
Srarub da solduğuma ağlarım

Der ki Hal l çağırurum oy vermez
Delim(dir) aşk(ın) deryası boy vermez
Ya suyumdur, ya topraktır koyvermez
Gurbetlikte kalduğuma ağlarım

Bursalı Belîğ'in Güldeste'sinin yazmasında, Bursalı Âşık Halil'in iki dizesi ile bir dörtlüğü verilmiştir. Örnek olarak getirilen bu iki dize ile bir dörtlüğü saymayacak olursak, Tansel'in elde ettiği bu yeni şiirle Âşık Halil'in eserlerinin sayısı yediyi bulur.

Ancak, Tansel'in bulduğu bu güzel şiiri Bursalı Âşık Halil mi, yoksa başka bir saz şairi mi söylemiştir, kesin olarak bilmeyiz.

Bundan yirmi yıl önce, Öksüz Dede, Kuroğlu, Demir (veya Demiroğlu), Şahin (veya Şahinoğlu), Kul Mehmet, Kul Mustafa, Kuloğlu, Karacaoğlan gibi saz şairlerinin eserlerini içine alan yazma bir dergide buna benzer bir şiire rastlamıştık. Yazmada Demiroğlu adına yazılmış olan bu şiiri Türk saz şairleri hakkında araştırmalar I (Ankara, 1952) adlı kitabımızda yaymıştık (21-22. s.). Şimdi bu şiiri de olduğu gibi veriyoruz:

Şu dünyaya geldim geleli
Gurbetlikte kaldıcağım ağlarım
Sen garipsin deyu kimse beğenmez
Düşmanları geldüğüne ağlarım

Ben kimsenin sevdiğini almadım
Engel olup arasma girmedim
Ben düşmanı dilim ile bulmadım
..... ile bulducağım ağlarım

İnanma bu dünya sonu yalandır
Seven yiğide demdir devrandır
Çağı geçenlere düğün bayramdır
Genç yaşında ölenlere ağlarım

Bir küheylân ata binüp aşardım
..... karlı dağlar aşardım

Hercai güzele gönül düşürdüm
 Sararuben solducağım ağlarım
 Demiroğlu çağırır vermez
 İndim aşkın deryasına boy vermez
 Ya suyumdur ya toprağım koyvermez
 Gurbetlikte kaldıcağım ağlarım

Tansel'in verdiği şiiire dayanarak şimdi Demiroğlu adına yazılmış olan bu şiiri birkaç bakımdan düzeltmek olanak ve kolaylığı elde etmiş bulunuyoruz. Örneğin Tansel'in yaydığı şiiri göz önüne alarak, Demiroğlu'nun şiirindeki birinci dördlüğün son dizesi

Düşmanların güldüğüne ağlarım

biçiminde düzeltilebilir. Bu şiirin dördüncü dördlüğünün iki dizesini

Bir küheylân ata binüp aşardım
 karlı dağlar aşardım

diye okumuştuk. Tansel de 1968'de çıkan yazısında bu dizeleri

Ben, küheylan ata binüb aşardım
 Aşdurub da karlı dağlar eşdirdim

biçiminde okumuştuk. Ancak, 1972'de çıkan yazısında, Tansel bu dizeleri

Ben küheylan ata binüb eştirdim
 Eştirüb de karlı dağlar aştırdım

diye düzeltmiştir. Buna göre, Demiroğlu'nun şiirini de

Bir küheylân ata binüp eşerdim
 karlı dağlar aşardım

biçiminde okumak gerektiği açıktır.

Beşinci dördlüğün birinci dizesini

Demiroğlu çağırır vermez

biçiminde vermiş, yazmada *اوى* biçiminde yazılmış olan kelimeyi kesin olarak okuyamamıştık. Tansel, 1968'de Halil'in şiirini verirken bu dizeyi

Der ki Halil çağırırım uy(u) vermez

biçiminde okumuş, 10. notta *uy(u) vermez* kelimelerinin Arap harfleriyle *اوى ويرمز* biçiminde yazıldığını eklemiştir. 1972'de çıkan yazısında yazar bu dizeyi

Der ki Halil çağırırım oy vermez

diye düzeltmişse de, *oy* kelimesinin anlamı üzerinde durmamıştır. Bizim düşüncemize göre, bu dizenin, Tansel'in 1968'de yazdığı gibi

Der ki Halil çağırurum uy(u) vermez

biçiminde okunması daha doğrudur. Buna göre, Demiroğlu'nun şiirini de

Demiroğlu çağırır uy(u) vermez

biçiminde bütünlemek kolaydır.

Demiroğlu'nun şiirinde yaptığımız bu düzeltme ve bütünlemelere karşılık Halil'in türküsünü de düzeltmek gerekir, sanıyoruz. Örneğin üçüncü dörtlüğün üçüncü dizesini

Ben düşmanı dilim ile bulmadım

biçiminde düzeltmek gerekir. Bu dörtlüğün dördüncü dizesi de düzeltilmeye muhtaçtır, düşüncesindeyiz.

Beşinci dörtlüğe gelince: Bu dörtlüğün ikinci dizesi de üzerinde durulmaya değer. Tansel bu dizeyi 1968'de

Delim aşk deryası boy vermez

biçiminde yazmış, 11. notta bu dizenin

Delimdurur aşk deryâsı boy vermez

biçiminde okunabileceğini eklemiştir. 1972'de yazar bu dizeyi

Delim(dir) aşk(in) deryâsı boy vermez

diye bütünlemiştir. Demiroğlu'nun şiirinde bu dize

İndim aşkın deryasına boy vermez

biçiminde yazılmıştır. Halil'in *türkü*'sündeki dizenin de buna göre düzeltilmesi gerekir, sanıyoruz.

Bu iki şiirin karşılaştırılması sonunda, birtakım düzeltme ve bütünlemeler daha yapılabilir. Ancak, bu düzeltme ve bütünlemeler pek önemli değildir. Burada asıl önemli olan sorun, bu şiirin hangisinin eseri olduğu sorudur.

Yukarıdan beri yapmış olduğumuz karşılaştırmalara göre, burada bir nazire değil, tek bir şiir söz konusudur. Bu şiir Tansel'in dayandığı cönkte Halil, bizim kullandığımız yazmada ise Demiroğlu adına yazılmıştır. Bu durumda bu güzel şiirin hangisinin olduğu kesinlikle söylenemez.

Saz şairlerimizin eserlerini içine alan yazma dergilerde buna benzer durumlara sık sık rastlandığını biliyoruz. Bu bakımdan eski saz şairlerimizin eserlerini toplarken bu konu üzerinde önemle durmak gerekir.

Şimdilik bu yolda kesin bir hüküm vermek güçtür. Yalnız, saz şairlerimizin eserlerini kapsayan yazma dergilerde, daha çok eski birtakım şairlerin eserlerinin sonradan tanınmış şairler adına yazıldığına tanık olduğumuzu belirtelim. Aynı yazmada bir şiirin bir yerde bir şair, başka bir yerde de başka bir şair adına yazılmış olduğunu bile gördük. Eski saz şairlerimizin eserlerini toplamak isteyenler için bu örnek her bakımdan düşündürücüdür.

Bu bakımdan Âşık Halil'in

Gine bir padişah âdil olunca
Hürmetin etmeğe kul incinir mi
Taş taşa dokunur aşkın elinden
Çıkılıp akmağa sel incinir mi

dörtlüğü ile başlayan şiiri de ilginçtir.

Yukarıda belirttiğimiz gibi, Âşık Halil'in bu şiirini Ergun bulmuştu. Şimdi bu şiiri de bütün olarak veriyoruz:

Gine bir padişah âdil olunca
Hürmetin etmeğe kul incinir mi
Taş taşa dokunur aşkın elinden
Çıkılıp akmağa sel incinir mi
Komşumuz da güle güle gelince
İki hasret birbirini bulunca
Yarım ile bir döşeğe girince
Sarılıp yatmağa kol incinir mi
Kudrettendir derler çarhın okunu
Kangasıdır bu yolların yakını
Şunda yüklenmişler hüddam yükünü
Meyvasın çekmeğe dal incinir mi
Âşık olan çıkar bakar yollara
Aktı gözüm yaşı döndü sellere
Güzel sevdi diye düştü dillere
Benim sevdiğime il incinir mi
Öksüz âşık sevdiğimi görünce
Çok muhabbet olduğunu bilince
Âşık ah edip te yola girince
Âşıklar ahından yol incinir mi
Âşık Halil eder dünya fanidir
Bizi yoktan var eyleyen Ganîdir
Cennet bahçeleri bülbül kâmdır
Bülbül ötmesine gül incinir mi?

XVII. yüzyılda yetişen Gevherî'nin şiirleri arasında da buna benzer bir koşmaya rastlandığını gördük. Karşılaştırmayı kolaylaştırmak üzere bu şiiri de buraya alıyoruz:

Bir padişah böyle âdil olunca
Hizmetin itmeğe kul incinür mü
Aşk elinden dağı taşı delince
Çağlayup akmağa sel incinür mü

Bakın şu dilberin kimdir yakını
Üzerinde koymaz ahret hakkını
Hakkın emri ile çeker yükünü
Meyvası bol olan dal incinür mü

Bu dünya ezelden fânîdir fânî
Kara yerler altı derya ummanı
Bülbüller efganda güller seyranî
Bülbül ötmesinden gül incinür mü

Şu karşıdan gülegüle gelince
İki hasret birbirin bulunca
Muhabbet de iki baştan olunca
İnce bel altında kol incinür mü

Gevherî dost eşğinde kalaydı
Elâ gözü üzre kaşı olaydı
Bugün aradığın yarın bulaydı
Sarılıp yatmağa bel incinür mü^a

8 M. Fuad Köprülü, XVII inci asır Sazşairlerinden Gevherî. İstanbul, 1929. 60. s. Köprü-
lû, bu koşmayı Türk Sazşâirleri (İstanbul, 1940. II, 157-158. s. 2. bas. Ankara, 1962. 216-217.
s.) antolojisine de almıştır. Bu koşmayı antolojisine alırken yazar birtakım düzeltmeler de yap-
mıştır. Örneğin dördüncü dördlüğün ikinci dizesini

İki hasret birbirini bulunca

biçiminde düzeltmiş, beşinci dördlüğün üçüncü dizesini de

Bugün aradığı yârin bulaydı

olarak vermiştir.

Cemil Yener (Türk Halk Edebiyatı Antolojisi. İstanbul, 1973. 84. s.) Gevherî'nin bu koş-
masını vermişse de, bu sonuncu dizeyi

Bugün aradığın yarın bulaydı

biçiminde bırakmıştır. Buna karşılık Yener, üçüncü dördlüğün ikinci dizesini

Kara yerin altı derya ummanı

olarak düzeltmiştir.

M. Halit Bayrı, Âşık Gevherî (İstanbul, 1958) kitabında bu koşmaya yer vermemiştir.

XVII. yüzyılda yaşayan Karacaoğlan'ın da buna benzer bir şiiri vardır. Karacaoğlan'ın bu şiirini de olduğu gibi aktarıyoruz:

Âlemde güzeller padişah olsa
Ona hizmet eden kul incinir mi
Akça uçan taştan taşa dokunur
Dalgası çok olan sel incinir mi
Şunda güzel olan sultan sayılır
Fidan gibi sevdiğine salınır⁹
Alı morlu türlü libas geyinir
Yeşilin üstüne al incinir mi
Zây edüp te akılcığım alınca
Mahabbet te iki başlı olunca
Hasret bitüp vakit saat dolunca
Sarılıp yatmaya kol incinir mi
Karaca Oğlan hey der ilin nazarı
Hercai dilberle etme pazarı
Dünyada sevmeli esmer güzeli
Kâkülleri yüzde tel incinir mi¹⁰

Karacaoğlan'ın aynı kafiye ve aynı redifli başka bir şiiri de vardır:

Sabahtan uğradım ben bir güzele
Vasfını medh eden dil incinir mi
Zülfünü o elâ gözün üstüne
Tarayup toplayan el incinir mi
Benim yârim şu dünyada birinci
Aklını başımdan aldı görüncü
Elmayı ayvayı narı turuncu
Dördünü götürün dal incinir mi
Benim yârim şu dünyada haramî
Attı zâlim¹¹ okun açtı yaramı
Bir kiraz dudakh emdi şuramı
Gerdanı emen dil incinir mi¹²

9 Cahit Öztelli (Karaca Oğlan, İstanbul, 1972. 92. s.) *salınır* kelimesini *sarılır* diye düzeltmiştir. Müjgân Cunbur (Karacaoğlan, Ankara, 1973. 34. s.) da bu kelimeyi *sarılır* biçiminde vermiştir.

10 Sadettin Nüzhet Ergun, Karaca Oğlan, Hayatı ve şiirleri. 11. bas. 1950, 339-340. s.

11 Öztelli (Karaca Oğlan, 91. s.) *zâlim* kelimesini *zalım* biçiminde yazmıştır. Cunbur (Karacaoğlan, 184. s.) ise bu kelimeyi *zulüm* diye düzeltmiştir.

12 Cunbur (Karacaoğlan, 184. s.) bu dizeyi

Gerdanı emen dil hiç incinir mi

biçiminde düzeltmiştir. Mustafa Necati Karaer (Karacaoğlan, 133. s.) ise

Hiç gerdanı emen dil incinir mi

olarak vermiştir.

Karaca Oğlan der de bir ah derinden
 Ciğer kebab oldu yandı korundan
 Mor bilekte siyah saçın ardından
 Boynuna dolanan kol incinir mi¹³

Karacaoğlan'ın

Älemde güzeller padişah olsa

dizesiyle başlayan şiiri –önemsiz birtakım ayrılıkları saymayacak olursak –Âşık Halil'in şiirinden farksızdır. Bu sebeple, burada bir nazire söz konusu olamaz.

Buna karşılık, Karacaoğlan'ın

Sabahtan uğradım ben bir güzele
 Vasfını medh eden dil incinir mi

beytiyle başlayan şiirinin bir nazire olduğunu söyleyebiliriz. Karacaoğlan'ın

Sabahtan uğradım ben bir güzele

veya

Sabahtan uğradım ben bir geline

dizeleriyle başlayan birçok şiirleri vardır:

Sabahtan uğradım ben bir güzele
 Ağlatmadı güzel güldürdü beni...

Sabahtan uğradım ben bir güzele
 Elâ gözlerine sürmeler çekmiş...

Sabahtan uğradım ben bir güzele
 Dedim güzel uykuların kaçtı mı...

Sabahtan uğradım ben bir güzele
 Yüzü de yaylanın karı mı bilmem...

veya

Sabahtan uğradım ben bir geline
 Bal bulaşmış dudağna, diline...

Sabahtan uğradım ben bir geline
 Dedim: Aslın, fashın nereli gelin...

beyitleriyle başlayan şiirler gibi. Bu bakımdan

Sabahtan uğradım ben bir güzele
 Vasfını medh eden dil incinir mi

13 Ergun, Karaca Oğlan, 305. s.; Karaer, Karacaoğlan. 132-133. s.; Tahir Kutsi Makal, Karacaoğlan. İstanbul, 1973. 114. s.

beytiyle başlayan şiir de Karacaoğlan'ın söylemiş olduğu bir nazire sayılabilir. Ancak,

Âlemde güzeller padişah olsa
Ona hizmet eden kul incinir mi

beytiyle başlayan ve birtakım yazmalarda Karacaoğlan adına yazılmış olan şiir, muhtemel olarak Âşık Halil'indir ve yanlışlıkla Gevherî ve Karacaoğlan'a mal edilmiştir.

Birbirine benzeyen bu şiirler üzerinde dururken Karacaoğlan'ın

Kalk dilber gidelim bağ arasına

dizesiyle başlayan bir koşmasını da göz önünde tutmak gerekir:

Kalk dilber gidelim bağ arasına
Şakısm bülbüller gül incinmesin
Eser bâd-i saba zülfün dağıdır
Gerdana dökülmüş tel incinmesin

Gözlerin şemistir, gün yüzün kamer
Seni seven yiğit zekâtın umar
İnce bel üstüne cevahir kemer
Şöyle bir sallan ki bel incinmesin

Bir iyilik et ki çıkasın başa
Ak gerdanda benler ola temaşa
Âşık maşukla sarılıp sarmaşa
Yorgan zahmet çeksın kol incinmesin

Karaca Oğlan der ki gel görüşelim
Şöyle bir tenhada gel buluşahm
Kaldır nikabımı bir öpüşelim
Dudak zahmet çeksın, dil incinmesin¹⁴

Gevherî ve Karacaoğlan XVII. yüzyılda bütün Anadolu'da yaygın bir ün kazanmışlardır. Onların ününün yayılması eski saz şairlerinin adını unutulmasınca yol açmıştır. Adı unutulmuş eski saz şairleri tarafından söylenmiş olan şiirler de sonradan yetişen ve büyük ün yapan sanatçılara isnat edilmiştir. Buna göre, Âşık Halil'in şiiri de sonradan eski şairlerin ününü unutturan bu şairlere mal edilmiş olabilir.

14 Sadettin Nüzhet Ergun, Karaca Oğlan. 144-145. s.; Cahit Öztelli, Karaca Oğlan. 173. s.; Müjgân Cunbur, Karacaoğlan. 224-225 s. - Öztelli'nin belirttiği gibi, XVII. yüzyıl âşıklarından Ercişli Emrah'ın da bu ayakta bir koşması vardır.

Bursalı Âşık Halil'in bugüne değin elimize geçen şiirleri pek azdır. Son olarak, Tansel onun bir *türkü'sünü* bulmuştu. Ancak yukarıda anlattığımız gibi, bu şiir eski bir yazmada Demiroğlu adına yazılmıştır. Bu bakımdan Tansel'in bulduğu bu şiirin, Halil'in şiirlerine bir katkı olduğu kesinlikle söylenemez.

Buna karşılık, XVII. yüzyılda yaşayan saz şairlerinin eserlerini içine alan bir cönkte, Halil adına yazılmış iki şiire daha rastladık. Halil'in eserlerine bir katkı olarak, bu şiirleri de olduğu gibi veriyoruz:

1.

Azm edüp gidersin Bağdad ellerin
Katar katar olup seçersin turnam
Yol bilinmez sarptır deyü çöllerin
Kılavuzun öne seçersin turnam

Çeküp kanadını gittiğin zaman
Gök yüzünde samah tuttuğun zaman
Dürlü avaz ile öttüğün zaman
Perişan gönlümü açarsın turnam

Çıkup yaylaların yaylamak için
İnüp ummanları boylamak için
Güzelleri seyran eylemek için
Yüksek havalarda uçarsın turnam

Sen kalktın gölüne kuğular konar
Aveçların vardır şikâra sunar
Üstünde şahinler görünce döner
Havf edüp hasmından kaçarsın turnam

Halil aklım alan sesidir deyü
Medheder kuşların hasıdır deyü
Şahin doğan bana âsidir deyü
Ağlayup göz yaşın saçarsın turnam

2.

Yavru güzelliğin bildir
Ehl-i dilsin eş bulunmaz
Al ile aklımı aldı
Böyle bir ilâç bulunmaz

Güzeller tutmaz yasağı
Gezerler bağçeleri bağları
Yalnız aştım şu dağı
Hiç yanımda eş bulunmaz

Mailim yâri görmeğe
 Adûlarını sürmeğe
 Dertli dertli döğünmeğe
 Yâr köyünde taş bulunmaz

Halil'im üryana döndü
 Ciğerim pıryana döndü
 Ağlamaktan kan[la] doldu
 Gözlerinde yaş bulunmaz

Yukarıdaki şiirleri Bursalı Âşık Halil'in söylediğini sanıyoruz. Bu yeni şiirlere dayanarak, onun başka şiirlerinin de ileride elimize geçeceğini umuyoruz.

Ek

M. Halit Bayrı, 1958 yılında çıkan Âşık Gevheri (İstanbul, 1958) adlı eserinde (126. s.) Gevheri'nin aşağıdaki şiirini yaymıştı:

Kâtip dosta giden arzihalimi
 Mefhumun anlayup yâre böyle yaz
 Görmez misin hali pürmelâlimi
 Takriri kelâmın yâre böyle yaz

Sakımsun ahımdan ol peri kendin
 Nice bir ağlatır bu derdmendin
 Vermesün ağyara lebleri kandin
 Meyletmesin gülüm hara böyle yaz

Hâba varmaz oldu çeşmi giryanım
 Halka rahat vermez ahü efganım
 Efendim, sultanım, şahı hubanım
 Rahmetsün bu dili zara böyle yaz

Cemalin gördükçe artar cünunum
 Ateşi hicrile yanar derunum
 Lütfedüp şadetsün kalbi mahzunum
 Yakmasın vücudum nara böyle yaz

Gevheri'nin derdi arttı begayet
 Dostunun cevrine yoktur nihayet
 Şikâyet değıldir kâtip hikâyet
 Lütfeyle ol sitemkâra böyle yaz

Bayrı'nın belirttiği gibi, bu şiir M. Fuad Köprülü'nün Gevheri (İstanbul, 1929. 64-65. s.) kitabında da verilmiştir. Ancak, Köprülü'nün yaydığı me-

tinde bu şiirin ikinci dörtlüğü eksiktir. Bayrı, bu şiiri bir dergide Âşık Halil adına yazılmış gördüğünü de eklemiştir.

Yazma dergilerde az tanınmış birtakım saz şairlerinin eserlerinin Gevherî adına yazıldığına sık sık tanık oluyoruz. Köprülü, Gevherî kitabında (4-7. s.) bu yolda birçok örnekler vermiştir. Bu örneklere göre, bu şiirin de eski dergilerde yanlış olarak Gevherî adına yazılmış olması ihtimalini gözden uzak tutmamalıdır.